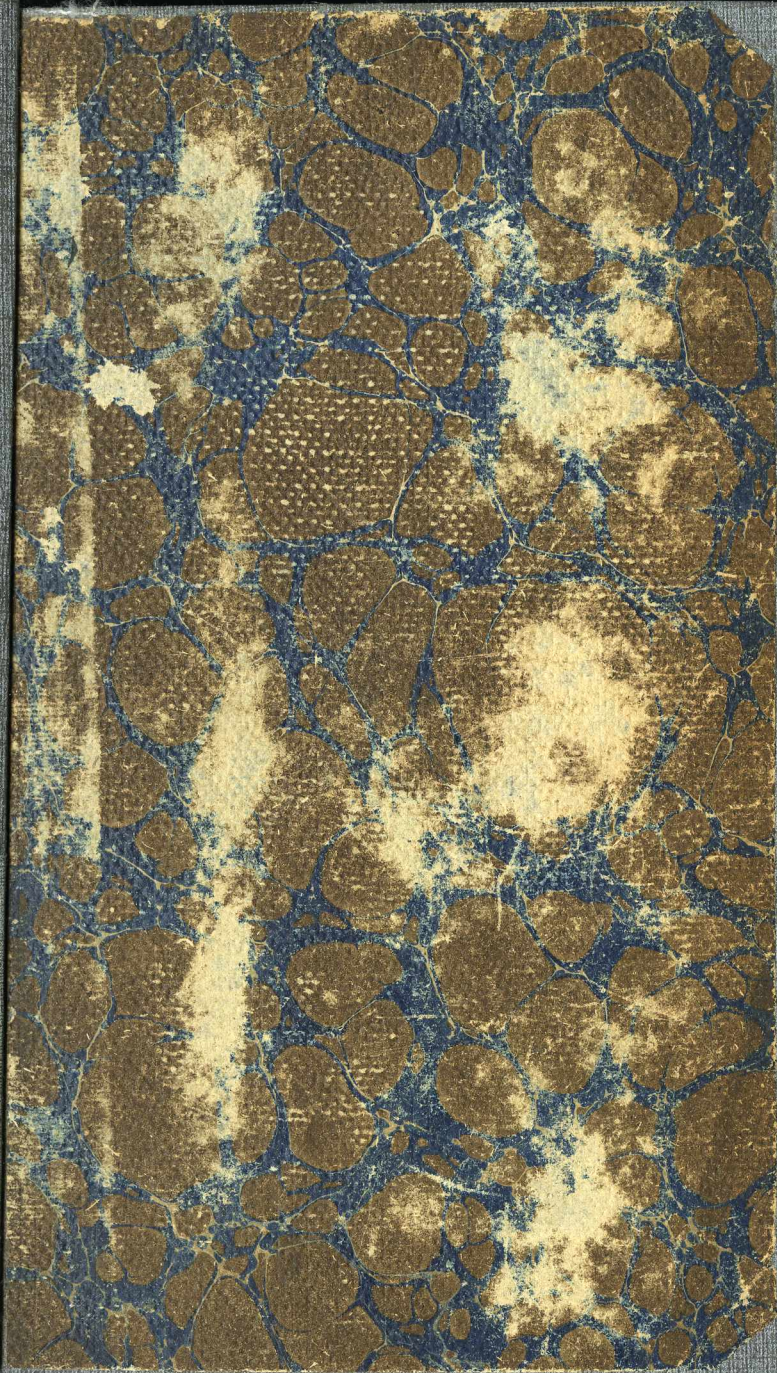

Politikai
röpiratok.

106.

106

852

DALOK AZ IDŐNEK.

IRTA

EPIGON.

(Egészítési Terve?)

A MAGYAR HAZA IFJUSÁGÁNAK AJÁNLVA.

—————
13.

13.

BUDAPEST.

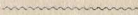
NYOMATOTT AZ »ATHENAEUM« R. TÁRS. NYOMDÁJÁBAN.

1877.

DR. BALLAGI GÉZA

TARTALOM.

	<i>Lap.</i>
1. Prolog	7
2. Légy hős	9
3. Legyen szabad	10
4. Anyám szép föld!	11
5. Add a nagyoknak	13
6. Europa.	14
7. Magyarország seregei	16
8. Király. Vezér. Nép. Költő.	18
9. Szabadság	20
10. Ember	22
11. Jog és törvény	24
12. A magyar hazája	26
13. Alamizsna	28

ELŐSZÓ HELYETT.

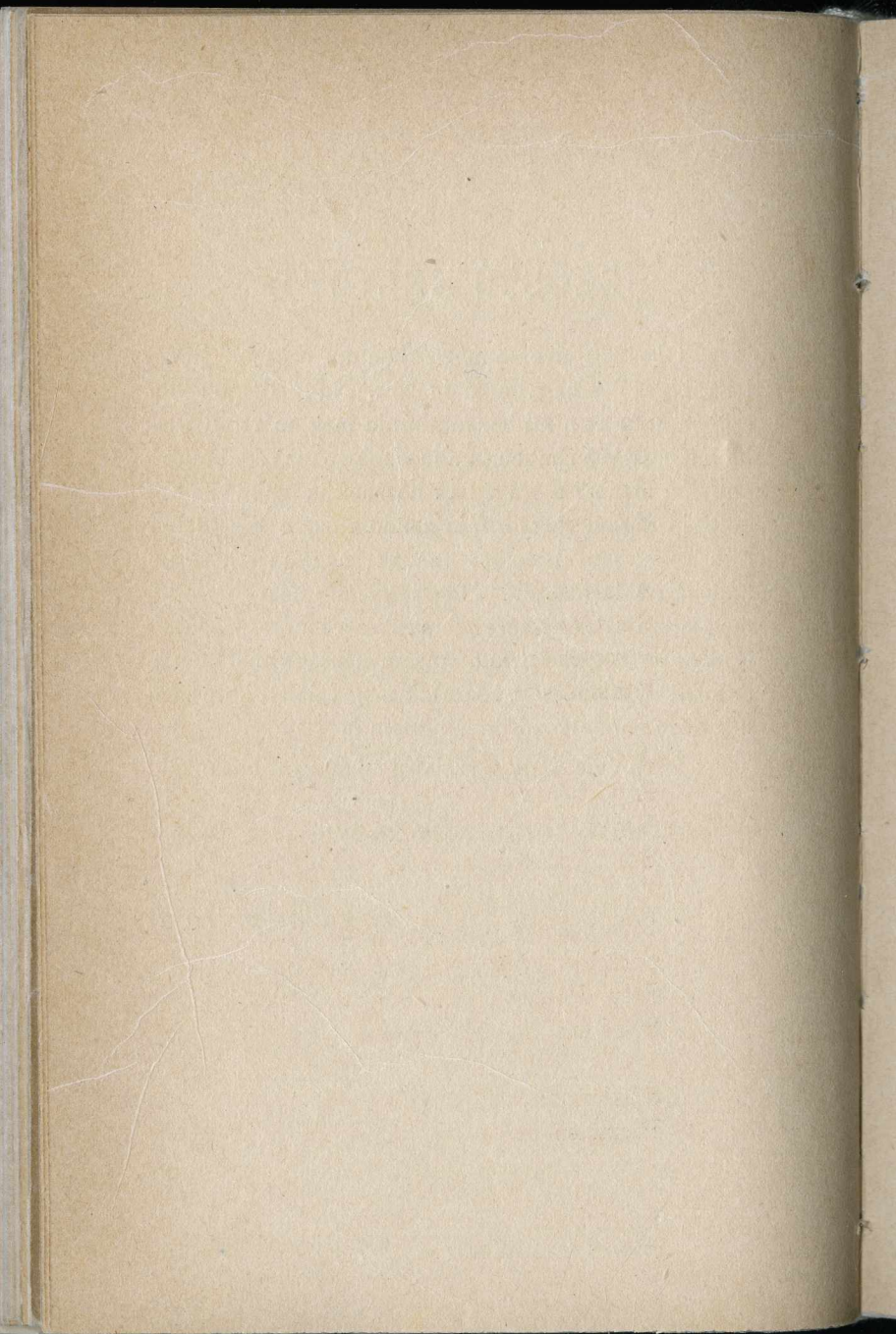
Oly idők járnak, melyekben az erősebb hang, bátrabb szólás nagyon is igazolt. Nagy dolgok küszöbén állunk; a mi bőrünk bánja meg, mért ne szabadna legalább rímben, jambusokban panaszkodnunk? Annyi, a mennyi a tragédiák hőséneke is szabad? Fődolog pedig az, hogy e fájó gondolatok, e tehetetlen düh sokakban forrjak; igazak nagyon; mért ne adnánk nekik hangot? Megkísértem; nem oly rég meghallgatták egy-két dalomat, szerencsét próbálok ezúttal is. Tégedet pedig, hazám ifjusága, melynek e dalokat ajánlom, nem rontalak meg velök; azt hiszem hogy *így* gondolkozol te nélkülem is!

Isten óvja nagy veszélytől mi magyar hazánkat!

Budapest, 1876. nov. hó 28-ikán.

A könyv írója.

Prolog.

Az ágyuk újra zengni fognak,
A vér patakja megered,
Az árvák újra csak zokognak,
S megválnak tőlünk ezerek.

A falvak újra földig égnek,
S a vész-harangok konganak,
Piros az ég, kifosztott népek
Írtak rá véres átkokat!

A fényes egyház homlokával
A port érinti újra majd,
Együtt sirunk népek jajával,
S küldünk magunkért is sohajt!

S te, a ki csüggsz jövődön hittel,
Szeretsz, remélsz . . . haszontalan,
Szép, délczeg ifju! . . . te is, hidd el,
Sirod szélin jársz untalan!

S húllsz ezrivel! Ó, gyáva féreg,
Pusztúlsz, húllsz ezrivel megint,

Bénúlt tagod, kiontott véred
Mindütt, hová a nap tekint!

Állat se vagy! felfalja a vad
Egymást a szörnyü tett után;
Tégedet rablók kénye forgat,
Ölsz . . . mért? nem tudja senki tán!

. . . Ti milliók! a bőrötöknek
Lesz ára ismét csöndesen!
Tanácsot ülnek, alkut kötnek,
Megannyi ördög, s fej'delem!

Az ágyúk újra zengni fognak,
Te újra háborúba mégy,
Az árvák újra csak zokognak,
S te, népem, húllsz, miként a légy!

Légy hős . . .

Légy *hős* a csatákba', magyar,
Ha leng a szabadság szent lobogója!
Fényes lobogódat emeld,
Mert szent ügyedet honod Istene óvja!

. . . Légy *gyáva*, ha átkos-ügyért,
Ármány szava küld igaz ellen a harcza!
Légy *gyáva*, ne sújtsa karod,
Szent vér ne tapadjon a bajnoki kardra!

Legyen szabad . . .

Legyen szabad a *szem* ! . . . tekintsen
Előre büszkén, szabadon,
Olvasni tudjon nap-sugárban,
S túl lásson bérczen, ormokon !

Legyen szabad az *ajk* ! . . . dalára
Hevüljön minden hő kebel,
Hallgasson egy világ reája,
Ha szót *igazságért* emel!

Legyen szabad a *kar* ! . . . emelje
Erősen, büszkén fegyverét: — —
Ha sújt porig, és szent haraggal
A vétek ellen hogyha véd !

Legyen szabad az *ész* ! . . . hatoljon
Isteni-titkok mélyibe,
Legyen szövétnek, a mely útunk'
Örök világgal hinti be !

Legyen a *szív* szabad ! . . . Ha mélyén
Szabadon forr az érzelem,
Világa tiszta, kő-szilárd . . . úgy
Szabadok leszünk szüntelen !

Anyám, szép föld! . . .

Anyám, szép föld! ti fényes ormok, —
Ti úde *zöld*-, vagy *hó*-mezők; —
Gyors patakok, s ti méla lombok, —
Szelid virágok, rejtezők . . .

Te csöndes ég, csillagaiddal, —
Bíbor regg, bíbor alkonyat . . .
Óh, halljatok ti! úgy szeretlek,
Oly szívből küldöm dalomat!

Vajh' ki teremtett? vajh' kinek nyit,
Kinek ragyog kellemetek?
Óh, mért nem értik ezt a bűvös
Jelirást *mind* az emberek!

Óh, szép természet! ha öledben
A fülmilét el-hallgatom,
Azt olvasom ki énekéből,
Hogy kebleden . . . boldog nagyon!

Boldog a lepke, hímes szárnya
Mezőidet béröpködi,
Szelid virágok kelyhe nyílik,
Ad mézet, harmatot neki!

Boldog a sas! . . . a magas aether
Néki hazája, otthona,
Őt közel éri a haragvó
Vihar, és a nap súpára!

Boldog az éjjek méla csöndje!
Boldogság a nap hajnala!
A fény, a hang, a szín, az illat — —
És minden boldog általa!

Érted a természet beszédét? — —
»Légy boldog, boldogságra vagy!
Éltetlek, és ha sírba szálltál,
Keblem magán pihenni hagy!

Minden viraszt, oltalmaz, őriz
Téged, a nagy, nagy beteget,
Kit ön-keze, sok lázas álom
Ezer halállal fenyeget!

Őrültek, kik csatákba mentek,
Mi az, a mit kivívtok ott?
Lesz-é vetés, áldás belőle,
Ha szerte züllött porotok?

Boldogság . . . Isten s zép világa
Kinálja mindütt, szerte szét,
S az ember lábbal mint tapodja
E szent jogát, ön-életét!«

Add a nagyoknak . . .

Add a nagyoknak kincseid,
Muló javak csupán!
Vonjad, vonjad a szekeret,
Fizetnek érte tán!

Add nekik, ha éheznek arra,
Utolsó kenyered!
Egyet ne adj, kölcsönbe vetted,
Ne áldozd . . . éltedet!

Europa.

Europa ébredj! végre ébredj!
A mészár-szék mind készen áll,
Munkába' valamennyi ördög,
Minden fiaddal egy halál.

Europa ébredj! végre mozdúlj!
A föld megint inogni fog!
Készül a *gaz* had-milliókkal,
Kaján szavát már hallhatod!

Europa fel! mozdúljatok meg,
Nagy birodalmak népei!
Háborút kér-e est-imátok,
Fohásztok? Isten kérdezi!

Óh, csak felelj! egymásra törve,
Űzve nyomorúlt érdeket,
A léha, lelketlen bitorlók,
Elpazarolják véretek!

Europa mozdúlj! századunk több
Mint az egész történelem!
Szabadság, tudomány új és új
Világokat nyer szüntelen;

Ember-méltóság, égi szellem,
Az Isten kérdezett, felelj:
Vérünket a silány bitorló
Büntetlen pazarolja el?

Azért készülnek, kelnek egyre
Europa fényes művei,
Hogy eltiporják, szerte-zúzzák
Koronás gazok sergei?

— — — — —

Europa, mozdúlj! írd meg újra
Történeted! hiányos ez!
Több élet nem megy potom-áron,
Ezentul a vér drága lesz!

~~~~~

Király. Vezér. Nép. Költő.

Szól a *király*: »Előre, nép! . . .
Pór! Katona! Fel, ifjuság!
Előre . . . ágyu-töltelék,
Érttem vagy, számítok reád!«

Szól a vezér, mellén ragyog
Érdemkeresztje: » . . . íme, ott
Egymásnak két sereg robog,
Hoz mellemre új csillagot!«

És szól a nép . . . Nem, *hallgat* ő . . .
Elhúll gyáván, szótalanúl,
Vagy bátran, fennen tör elő,
Aztán ekéihez vonúl!

De szól a költő! átkait
Kiáltja rátok, vér-ebek,
Kikért hős-vér patakjait
Ontották nagy évezredek!

De szól a költő! ő beszél
Leégett falvaink helyett,
Az árvák védelmére kél,
Mutat rablánczot, seb-hélyet!

Nem fél, nem reszket ő, ha bár
Ezer börtön tárul felé,
És dala zeng, s mint büszke ár,
Tör szakadatlanúl elé!

És szól a költő! átkait
Kialtja rád, te csőcselék,
Mely hordod békén lánczaid,
Melynek tűrni most sem elég!

Szabadság.

Szabad a szikla! tetejében
Áll a tölgy büszkén, szabadon!
Szabadság-dalt zengvén, rohan le
Zugó, tajtékzó hab habon!

Szabad folyó fut hömpölyögve
Háborgó tengerekre, el . . .
Tenger-ár, melynek partja nincsen,
A mit körül föld nem ölel!

Szabad a sas, szabad a fecske!
Az égbe száll, ez költözik!
S a föld, mely zöldbe, hó-fehérbe
Miljószor is át-öltözik!

Szabad a nap . . . Óh, égi fény, mely
Mindenségnek világítasz,
S bár éjbe szállasz, feltámadni,
Uj létre kelni tanítasz!

Szabad az ég, viharja hogy zeng!
Hogy száguldoznak a szelek!
Hogy bömböl, hogy sír valamennyi,
Hogy zúgnak a rengetegek!

A természet szabad! hatalmas,
Végetlen *szabadság* maga!
Szabadnak lenni kötelesség,
Mindennek törvénye, joga!

Szabad az aether!

*

S hogy a fényes
Keretnek mégis foltja lett!
Hogy vak az ember, bár az Isten
Világa ott ég fönk felett!

Rab... rabja lett bitor gazoknak!...
Imé, ágyúk elé tolúl,
Nem tudja ő, s nem kérdi hogy *mért*,
Elhúll, elporlik botorúl!

Királyok, bűnök léha rabja,
Utálatos, nagy vétkeké,
S ha lánczait szétszórta néha,
Sulyosbakkal jöttek elé!

Szabad világ, szabad menyország!
Hogy ily keretnek foltja lett!
Rabszolga faj, hogy illenének,
Oh, hogy belé az emberek!

Ember.

Nincsen sok ember e világon,
Ember csak a fejedelem;
Szolgálja őt test, elme, lélek,
S minden, a mi van ide lenn.

Élet, halál az ő kezében, — —
Az élet-országúton áll,
Erszényed, élted elrabolja,
S szolgálatában a halál!

Csak ő az *ember*! homlokáróé
Csillog-villog a korona!
Szemetek nem nézhet reája,
Fényétől elvakúl, oda!

Szemfényvesztés! — — De érte mennyi,
Óh, mennyi vér csordult ki már . . .
S büszkén viselje a fején ő,
A ki még ember, a király!

*

Ne hidd azért, hogy ezt az ékszert
Szétzúzni karnak nem lehet!

Ne hidd azért, hogy égi bűbáj
Őrzi a fejedelmeket!

Az ő hatalmuk *gyöngeséged*,
Bátor, midőn te *gyáva* vagy!
Te vagy a *nép*, az *óriás nép*!
S a nép hatalma szörnyü nagy!

Egy percz, s lehetsz te újra *ember*,
S ők a férgék, lábad alatt!
Csak szólj, csak érintsd meg kezeddél,
Csak bontsd ki szent zászlóidat!

Jog és törvény.

Jog és igazság! óh, nagy eszme,
Mit annyi gaz ajkára vesz!
Ne érintsétek, mert varázsa
Kezeitekben oda lesz!

Törvény, ez a ti nagy ígétek,
Csak esküdjete rá tovább!
Fele erőszak, fele érdek,
A rosznak szabad utat ad!

Jog, ez a nap; és győzni láttuk
A nap felett sokszor az éjt,
De a regg bűbájos szavára
Épennyiszor fölkelte azért!

Törvényt hozott a földi elme,
Ingatag, mint falaitok;
De *jog* s igazság ős erő, mely
Miként a szikla . . . állni fog!

Törvény az árvák zokogása,
A gyöngék búja, nyomora; —

Koldúsbot a szegény kezében,
S az ék-köves, dús korona!

Dusak, bitorlók, börtön-örök . . .
A *törvény* a ti pajzsotok!
Velünk, ha egyszer harcra keltünk,
Legyen az *igazság*, s a *jog*!

A magyar hazája.*

Hol van a magyar hazája?
Nincs országa, népe sok,
És nem értenek szavára
Nemzetek, dicsők, nagyok;
Messze földre nem ragadja
Sorsa, jó, vagy mostoha . . .
Kis darab föld, de nem adja
Egy mindenségért oda!

Hol van a magyar hazája?
Nem a fenséges sziget
Melyhez Albion hajója
Vissza kincsekkel siet;
Indiák, Europa sorsán
Nem lendít, s nem dús keze . . .
Oly szegény . . . a kincse néhány
Tiszta szív szeretete!

Hol van a magyar hazája?
Nincs ott örök jég-lepel,
Durva hordákkal szabadság
Műveit nem söpri el . . .

---

* Viszhang *Arnó*t híres „Was ist des Deutschen Vaterland?“ című dalára.

És ha fölkel, a szabadság
Oldalán küzd serege . . .
Multja fényes vértanuság,
Óriás, csodás rege!

Hol van a magyar hazája?
Nem a víg Szajna szeli,
Mely Párizs fényes világát
Lágy morajjal öleli: — —
Itt folyói, orma, és e
Délibábos rónaság . . .
Duna, Tisza hab-verése,
Omladék vár . . . *ez* hazád!

Hol van a magyar hazája?
Bár kicsiny . . . te meg ne vedd!
Nincs rokon, barát, ki véle
Érzene . . . te csak szeresd!
S ha még van föld, mely hazát ad
Bujdosódnak, hív, maraszt,
Úgy szeresd, miként hazádat,
S bajában ne hagyj el azt!

~~~~~

DE BALLAGT GEZA

Alamizsna.

Madár, mely ott repülsz magasan a légbé,
Nem szállsz el, nem szállsz el kis kunyhóm fölébe ?
Kis gyermek fog állni a kis kunyhó előtt,
Rongyosan, didergve . . . óh, meg is szánod őt!

Erre felé tekint, innen várna vissza,
Mikor véremet rég idegen föld issza ;
Anyja néki nincsen, bár az apja élve,
Tudja ő, tudja ő hogy el van ítélve!

Végy kicsi csőrödbe fonnyadó fűszálat,
Hisz a csata-helyen jó hogy minden száradt ;
Ejtsd kis lába elé, mit csókom, könnyem ér,
Ezt az alamizsnát küldi a csata-tér!

